

บทบรรณาธิการ

คำatham คดีที่มีจำเลยหลายคน โจทก์ถอนฟ้องจำเลยที่ขาดนัดยื่นคำให้การ
ศาลจะต้องฟังจำเลยดังกล่าวก่อนมีคำสั่งอนุญาตให้ถอนฟ้องหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกាដี ๖๔๑๒/๒๕๕๗ จำเลยที่ ๑ ขาดนัดยื่นคำให้การ โจทก์
ถอนฟ้องสำหรับจำเลยที่ ๑ กรณีไม่อยู่ในบังคับของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่ง มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ที่ศาลต้องฟังจำเลยที่ ๑ ก่อนมีคำสั่งอนุญาตให้
โจทก์ถอนฟ้อง ศาลชอบที่จะมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องได้โดยไม่จำต้องฟังจำเลย
ที่ ๑ ก่อน

แม่โจทก์อาจนำคดีมาฟ้องใหม่ได้ แต่ต้องฟ้องภายใต้กำหนดอายุความ จำเลย
ที่ ๑ ซึ่งขาดนัดยื่นคำให้การยังมีสิทธิยื่นคำให้การต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ ไม่มีข้อที่ต้อง^ก
เสียเปรียบ การดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่าง
ประเทศกลางไม่ทำให้จำเลยที่ ๑ ต้องเสียหายหรือเสียเปรียบ กรณีไม่มีเหตุต้องเพิกถอน
คำสั่งที่อนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องสำหรับจำเลยที่ ๑

คำatham ข้อผิดหลงในการเรียกเก็บค่าชั้นศาลเพิ่งปรากฏขึ้นภายหลังศาลชั้นต้น
มีคำพิพากษาแล้วคำพิพากษาของศาลชั้นต้นจะผูกพันคู่ความตามกฎหมายหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกាដี ๔๔๓๓/๒๕๕๙ มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์
ประการที่ ๒ ว่า มีเหตุต้องเพิกถอนกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นและให้ศาลมีคำสั่งตัดสิน
ดำเนินกระบวนการพิจารณาสืบพยานโจทก์และพยานจำเลยใหม่หรือไม่ โจทก์ฎีกาว่า พ้อง
โจทก์เป็นคดีมีทุนทรัพย์ แต่โจทก์เสียค่าชั้นศาลอย่างมีคำขอให้ปลดเปลื้องทุกข้ออันไม่อาจ
คำนวนเป็นราคางานได้ โดยศาลมีคำสั่นต้นไม่ได้เรียกเก็บให้ถูกต้อง อันเป็นดำเนินกระบวนการ
พิจารณาผิดระเบียบ มีผลให้กระบวนการพิจารณาที่ดำเนินไปหลังจากนั้นเสียไปทั้งหมด

เห็นว่า แม่โจทก์จะเสียค่าชั้นศาลมาอย่างคดีไม่มีทุนทรัพย์และศาลมีคำสั่นต้นไม่ได้มี
คำสั่งให้โจทก์เสียค่าชั้นศาลเพิ่มให้ถูกต้องก็ตาม แต่ข้อผิดระเบียบในเรื่องการเรียกเก็บ
ค่าชั้นศาลไม่ครบถ้วนถูกต้องมิได้กระทบกระเทือนถึงการดำเนินกระบวนการพิจารณา
ในส่วนอื่น กระบวนการพิจารณาส่วนใดที่ดำเนินไปแล้วโดยชอบด้วยกฎหมายย่อมไม่เสียไป

โดยหากข้อผิดหลงในการเรียกเก็บค่าชั้นศาลปรากฏขึ้นก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาศาลชั้นต้นก็สามารถสั่งให้โจทก์เสียค่าชั้นศาลเพิ่มให้ครบถ้วนถูกต้องได้แล้วเมื่อโจทก์ปฏิบัติตามคำสั่งแล้วก็สามารถดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปได้โดยไม่จำเป็นต้องย้อนกลับไปเริ่มกระบวนการพิจารณาใหม่แต่อย่างใด เมื่อคดีนี้ข้อผิดหลงในการเรียกเก็บค่าชั้นศาลเพิ่งปรากฏขึ้นภายหลังศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้ว คำพิพากษาของศาลชั้นต้นย่อมมีผลผูกพันคู่ความตามกฎหมาย จึงไม่มีเหตุที่จะเพิกถอนกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้น และให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาสืบพยานโจทก์จำเลยใหม่

คำถาม คดีความผิดฐานยกยอกซึ่งเป็นคดีความผิดต่อส่วนตัวเกิดขึ้นในขณะที่ผู้เสียหายซึ่งเป็นบุคคลที่ถูกศาลมีคำสั่งให้เป็นคนเสเมื่อนไว้ความสามารถยังมีชีวิตอยู่ คนเสเมื่อนไว้ความสามารถจะดำเนินคดีแก่ผู้กระทำการผิดจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้พิทักษ์ก่อนหรือไม่และหากคนไว้ความสามารถถึงแก่ความตายไปหากทายาทของคนเสเมื่อนไว้ความสามารถไปแจ้งความร้องทุกข์ของพนักงานสอบสวนจะมีอำนาจสอบสวนและพนักงานอัยการมีอำนาจฟ้องหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาภัยการนิจฉบับไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกាដี ๖๐๗/๒๕๕๗ ตาม ป.ว.อ.มาตรา ๒ (๔) ประกอบมาตรา ๒ (๗) กำหนดให้ผู้เสียหายเท่านั้นที่จะมีอำนาจร้องทุกข์เพื่อดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดได้ คดีความผิดตามที่โจทก์ฟ้องเป็นความผิดอันยอมความได้หรือความผิดต่อส่วนตัว พนักงานสอบสวนจะมีอำนาจสอบสวนก็ต่อเมื่อมีคำร้องทุกข์ตามระเบียบตามมาตรา ๑๒๑ วรรคสอง และโจทก์จะมีอำนาจฟ้องก็ต่อเมื่อมีการสอบสวนในความผิดนั้นก่อนเข่นกันตามมาตรา ๑๒๐ คดีนี้โจทก์บรรยายฟ้องว่า ระหว่างวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เวลาใดไม่ปรากฏชัดต่อเนื่องกัน จำเลยทั้งสี่ร่วมกันครอบครองเงินที่ได้จากการขายที่ดินและขายสิทธิการเช่าที่ราชพัสดุของ อ. และเบียดบังยักยกอาเจนจำนวนดังกล่าวไป เมื่อ อ. ถึงแก่ความตายวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ การกระทำที่โจทก์กล่าวหาในขณะที่ อ. ยังมีชีวิตอยู่ จึงเป็นการกระทำความผิดต่อ อ. ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์ อ. จึงเป็นผู้เสียหายตามมาตรา ๒ (๔) และมีอำนาจร้องทุกข์ได้ตามมาตรา ๓ (๑) ประกอบมาตรา ๒ (๗) แม้ อ. จะพิการเดินไม่ได้ เพราะเป็นอัมพาตและศาลเยาวชนและครอบครัวกลางมีคำสั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ แต่ อ. ก็ยังสามารถดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ เนื่องจาก

บุคคลทั่วไปได้ โดยมิต้องได้รับความยินยอมจากจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ผู้พิทักษ์ก่อนดังที่บัญญัตไว้ในมาตรา ๓๔ แห่ง พ.พ. ประกอบกับ อ. มิได้ถูกจำเลยหั่นสำหรายถึงตายหรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจัดการเองได้อันจะทำให้โจทกร่วมในฐานะผู้จัดการมรดกของ อ. มีอำนาจจัดการแทน อ. ได้ตามมาตรา ๕ (๒) เมื่อโจทกร่วมซึ่งไม่ได้เป็นผู้เสียหายเป็นผู้ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยหั่นสีในความผิดฐานยักยอกตาม พ.อ. มาตรา ๓๕๒ และ ๓๕๔ ซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้หรือความผิดต่อส่วนตัวตามมาตรา ๓๕๖ จึงถือไม่ได้ว่าคดีนี้มีคำร้องทุกข์ตามระเบียบที่จะทำให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนในความผิดต่อส่วนตัวได้ และถือเท่ากับว่ายังไม่ได้มีการสอบสวนในความผิดนั้นมาก่อนยื่นฟ้องส่งผลให้โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องตามมาตรา ๑๒๐

จำเลยที่ ๒ นำเงินส่วนหนึ่งไปซื้อสلاحก่ออมสินจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาทเศษ ในนามของจำเลยที่ ๒ คนเดียวโดยมีการเบิกเงินออกจากรบัญชีเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๑ จำนวนเงิน ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท ย่อมเป็นความผิดสำเร็จก่อน อ. ถึงแก่ความตายถึง ๔ ปีเศษ การที่โจทกร่วมเป็นผู้จัดการมรดกของ อ. เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ โจทกร่วมอ้างว่าเพิงทราบและมาแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ก็ไม่ทำให้การกระทำของจำเลยที่ ๒ เป็นการกระทำการที่ต่อเนื่องกันจนถึงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ โจทกร่วมจึงไม่เป็นผู้เสียหายถือไม่ได้ว่าคดีนี้มีคำร้องทุกข์ตามระเบียบที่จะทำให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนในความผิดต่อส่วนตัวได้ ถือเท่ากับว่ายังไม่ได้มีการสอบสวน ยื่นฟ้องส่งผลให้โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องตามมาตรา ๑๒๐ เช่นกัน ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้โจทกร่วมเข้าร่วมเป็นโจทก์ และศาลอุทธรณ์ภาค ๑ วินิจฉัยอุทธรณ์ของโจทกร่วมมาจึงเป็นการไม่ชอบ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยเองได้ตาม พ.ว.อ. มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบด้วยมาตรา ๒๒๕

คำตาม ผู้แจ้งความแก่พนักงานสอบสวนในข้อหาความผิดอาญาแผ่นดินมิใช่ผู้เสียหายโดยนิติธรรมมีผลทำให้การสอบสวนเป็นไปโดยมิชอบ และพนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้องหรือไม่

การขอให้ศาลฎีก้าเปลี่ยนแปลงผลคำพิพากษาศาลอุทธรณ์จะยืนเป็นคำแก้ฎีก้าได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีก้าวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกាដี ๘๗๔๒/๒๕๕๕ ส่วนที่จำเลยฎีกานี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายว่า เมื่อผู้เสียหายกับจำเลยสมัครใจเข้าวิชาทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน ถือว่าผู้เสียหาย มีส่วนร่วมในการกระทำการผิดดังนี้ไม่เป็นผู้เสียหายโดยนิตินัย ไม่มีอำนาจร้องทุกข์ มอบคดีให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวน การสอบสวนจึงไม่ชอบ พนักงานอัยการ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้นั้น เห็นว่า ความผิดข้อหาทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำร้ายรับอันตรายสาหัสตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๗ เป็นความผิดต่อแผ่นดิน ซึ่งพนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนได้เองโดยไม่จำต้องอาศัยคำร้องทุกข์หรือการมอบคดีจากผู้เสียหายแต่อย่างใด ดังนั้น แม้ผู้เสียหาย ซึ่งเป็นผู้แจ้งความแก่พนักงานสอบสวนจะมิใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย เนื่องจากสมัครใจ วิชาทำร้ายกับจำเลยก็ตาม ก็ไม่มีผลกระทบต่ออำนาจสอบสวนของพนักงานสอบสวน ถือว่าคดีนี้ มีการสอบสวนเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายพนักงานอัยการโจทก์ยื่นมาเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๕

อนึ่ง คดีนี้ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ไขยกคำร้องของผู้เสียหายที่ขอให้บังคับ จำเลยชดใช้ค่าสินใหม่ทดแทนแก่ผู้เสียหาย ซึ่งหากผู้เสียหายไม่เห็นพ้องด้วย ผู้เสียหาย ชอบที่จะยื่นฎีกา แต่ผู้เสียหายกลับยื่นคำแก้ฎีกារขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้จำเลย ชดใช้ค่าสินใหม่ทดแทนแก่ผู้เสียหาย ซึ่งเป็นการขอให้ศาลมีคำพิพากษาเปลี่ยนแปลงผลคำพิพากษา ศาลอุทธรณ์ยังคงเป็นการไม่ชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิรบานาความอาญา มาตรา ๒๑๖ ศาลฎีกานี้ไม่รับวินิจฉัย"

คำตาม พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานร่วมกันทำให้เสียทรัพย์ จะมีคำขอท้ายฟ้องให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้เสียหายได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกាដี ๑๙๖๗๑/๒๕๕๕ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานร่วมกันทำให้เสียทรัพย์ และมีคำขอท้ายคำฟ้องให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้เสียหาย แต่ความผิดฐานร่วมกันทำให้เสียทรัพย์มิใช่ฐานความผิดที่บัญญัติไว้ใน ป.ว.อ. มาตรา ๔๓ ที่โจทก์จะเรียกร้องทรัพย์สินหรือราคางานผู้เสียหายได้ ทั้งผู้เสียหายไม่ได้ยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินใหม่ทดแทนตาม ป.ว.อ. มาตรา ๔๔/๑ วรรคหนึ่ง ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษาให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายจึงเป็นการไม่ชอบ

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ